

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 17.02.2006
KOM(2006) 81 galutinis

2003/0242 (COD)

KOMISIJOS NUOMONĖ

**pagal EB sutarties 251 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos c punktą
dėl Europos Parlamento pasiūlytų
Tarybos bendrosios pozicijos pakeitimų, susijusių su
pasiūlymu dėl**

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant
sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatų taikymo EB
institucijoms ir organams**

**IŠ DALIES KEIČIANTI(S) KOMISIJOS PASIŪLYMĄ
pagal EB sutarties 250 straipsnio 2 dalį**

KOMISIJOS NUOMONĖ

**pagal EB sutarties 251 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos c punktą
dėl Europos Parlamento pasiūlytų
Tarybos bendrosios pozicijos pakeitimų, susijusių su
pasiūlymu dėl**

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant
sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatų taikymo EB
institucijoms ir organams**

1. ĮVADAS

EB sutarties 251 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos c punkte numatyta, kad Komisija pateikia nuomonę dėl Europos Parlamento pakeitimų, pasiūlytų per antrąjį svarstymą. Komisija toliau pateikia savo nuomonę dėl 25 Parlamento pasiūlytų pakeitimų.

2. PAGRINDINIAI FAKTAI

- 2003 m. spalio 24 d. Komisija pasiūlė Europos Parlamentui ir Tarybai pagal bendro sprendimo procedūrą, kaip numatyta EB sutarties 251 straipsnyje, priimti reglamentą dėl Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatų taikymo EB institucijoms ir organams (KOM(2003) 622 galutinis).
- 2004 m. balandžio 29 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESC) pateikė palankią nuomonę.
- Europos Parlamentas priėmė poziciją po pirmojo svarstymo 2004 m. kovo 31 d.
- Taryba priėmė bendrąją poziciją 2005 m. liepos 18 d.
- Komisija priėmė komunikatą dėl bendrosios pozicijos 2005 m. rugpjūčio 31 d.
- Europos Parlamentas priėmė poziciją po antrojo svarstymo 2006 m. sausio 18 d.

3. PASIŪLYMO TIKSLAS

Pasiūlymu siekiama taikyti Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais – kurios

šalimi Bendrija yra nuo 2005 m.¹ – nuostatas Bendrijos institucijoms ir organams. Paprastai ji taikoma bet kuriai viešajai institucijai, organui, biurui ar agentūrai, įsteigta Sutartimi ar jos pagrindu. Tam tikrais atvejais siūlomas reglamentas grindžiamas galiojančiomis nuostatomis.

- Kalbant apie teisę gauti informaciją apie aplinką (II antraštinė dalis), pagrindinis pasiūlymo elementas yra taikyti Reglamentą Nr. 1049/2001 visoms Bendrijos institucijoms ir organams; be to, numatomos nuostatos dėl informacijos apie aplinką organizavimo ir sklaidos.
- Siūlomu reglamentu reikalaujama, kad Bendrijos institucijos ir organai suteiktų galimybę visuomenei dalyvauti rengiant „su aplinka susijusius planus ir programas“ iš anksto informuojant visuomenę ir suteikiant galimybę pateikti pastabas (III antraštinė dalis). Tai susiję su planais ir programomis, kurios padeda siekti Bendrijos aplinkosaugos politikos tikslų arba gali daryti tam žymų poveikį.
- Galiausiai, pasiūlymas suteikia NVO, kurios atitinka įvairius kriterijus, galimybę reikalauti, kad atitinkama institucija atliktų bet kurio „administracinio akto“ „vidaus peržiūrą“ esant tariamiems aplinkosaugos teisės aktų pažeidimams (IV antraštinė dalis). Galimybė Teisingumo Teismui atlikti teisminę peržiūrą numatyta EB sutarties 230 ir 232 straipsniuose.

Remiantis Direktyva 2003/4 dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir Direktyva 2003/35, nustatančia visuomenės dalyvavimą priimant sprendimus, valstybių narių lygiu jau taikomos atitinkamos Orhuso konvencijos nuostatos. Taryba dar nepriėmė sprendimo dėl susijusio pasiūlymo priimti direktyvą dėl teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais.

4. KOMISIJOS NUOMONĖ APIE EUROPOS PARLAMENTO PAKEITIMUS

4.1. Pakeitimai, kuriems Komisija pritaria arba pritaria iš dalies ar iš esmės

Komisija pritaria 16 pakeitimui. Šiame pakeitime numatyta, kad informacijos prašančiam asmeniui būtina atsakyti vėliausiai per 15 darbo dienų, kai Bendrijos institucija ar organas nedisponuoja informacija.

Komisija *iš esmės* pritaria 1 pakeitimui, kuriuo „tvarios plėtros skatinimas“ įtraukiamas į Bendrijos teisės aktus aplinkosaugos srityje. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad dabartinė teksto formuluotė labai panaši į Sutarties 174 straipsnio tekstą, Komisija siūlo išdėstyti jį taip: „Bendrijos teisės aktais aplinkosaugos srityje siekiama prisidėti *inter alia* prie aplinkos kokybės išsaugojimo, apsaugos ir gerinimo, taip pat žmonių sveikatos apsaugos, *ir taip padėti pasiekti tvarios plėtros tikslus.*“

Komisija *iš dalies* pritaria 19 pakeitimui, kiek tai susiję su paskutine jo pastraipa. Bendrosios pozicijos dėl visuomenės dalyvavimo rengiant su aplinka susijusius planus ir programas reikalavimų teksto formuluotė labai panaši į susijusių Orhuso konvencijos nuostatų formuluotę, ir Komisija negali pritarti pirmajai pakeitimo daliai, kuria keičiama ši formuluotė. Galutinio termino pastaboms gauti rašytinių konsultacijų metu pratęsimas nuo keturių iki

¹ 2005 m. vasario 17 d. Tarybos sprendimas dėl Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais sudarymo Europos bendrijos vardu, OL L 124, 2005 5 17, p. 1.

aštuonių savaičių yra priimtinas, kadangi atitinka dabartinę Komisijos konsultavimosi praktiką. Tačiau kalbant apie posėdžių organizavimą, neatrodo, kad būtų būtina iš anksto pranešti prieš aštuonias, o ne keturias savaites, ir tai net gali duoti priešingus rezultatus, kai naudinga surengti papildomą konsultavimosi posėdį. Todėl šiai daliai negali būti pritarta.

20 pakeitimui, susijusiam su „visuomenės dalyvavimo rezultatais“, gali būti pritarta iš dalies ir iš esmės. Žodžio „politika“ įtraukimui nepritariama. Likusiai pakeitimo daliai gali būti iš esmės pritarta, ir ji turi būti įtraukta į bendrosios pozicijos 9 straipsnį kaip 5 pastraipa. Reikalavimas deramai atsižvelgti į visuomenės dalyvavimo rezultatus buvo numatytas Komisijos pirminiame pasiūlyme ir kyla iš Orhuso konvencijos (7 straipsnis kartu su 6 straipsnio 8 dalimi). Reikalavimas informuoti apie priimtus planus bei programas, o taip pat pagrindinės aplinkybės, numatyti konvencijos 6 straipsnio 9 dalyje. Be to, atsiliepimų pateikimas konsultuojantis atitinka Komisijos konsultavimosi standartus ir todėl jam gali būti iš esmės pritarta. Tačiau formuluotę reikėtų suderinti taip, kad ji atspindėtų Orhuso konvencijos formuluotę ir būtų nuosekli likusios straipsnio dalies atžvilgiu. Ji turėtų būti tokia: *„Priimdamos sprendimą dėl plano ar programos, susijusios su aplinka, Bendrijos institucijos ir organai deramai atsižvelgia į visuomenės dalyvavimo rezultatus. Jos informuoja 2 pastraipoje minimą visuomenę apie priimtą planą arba programą, įskaitant jos tekstą, ir apie grindžiančias priežastis bei aplinkybes, įskaitant informaciją apie visuomenės dalyvavimo procesą.“*

26 ir 27 pakeitimams dėl darbo tvarkos taisyklių pakeitimo laiko ir taikymo datos Komisija gali iš esmės pritarti. Komisija sutinka nustatyti galutinį tokių pakeitimų terminą, nuo įsigaliojimo, kuris nenurodytas bendrojoje pozicijoje. Tačiau EP pakeitimuose numatytas atidėjimas yra per trumpas, kad būtų galima atlikti reikiamą išsamią visų Bendrijos institucijų ir organų administracinių procedūrų ir taisyklių adaptaciją. Be to, darbo tvarkos taisyklių pakeitimų (26 pakeitimas) įsigaliojimo data turi būti tokia pati kaip ir reglamento taikymo data (27 pakeitimas). Todėl 26 pakeitimo formuluotę reikėtų pakeisti nurodant *„dieną, kai bus pradėtas taikyti šis reglamentas“*, o 27 pakeitime turėtų būti nurodyta taikymo data, atsižvelgiant į praktinius reikalavimus ir tvarką keičiant administracines procedūras ir taisykles minėtose institucijose ir organuose. Pratęsus terminą dvylika mėnesių po reglamento įsigaliojimo datos atrodytų realu siekiant patenkinti šį reikalavimą.

4.2. Komisijos atmesti pakeitimai

Komisija negali pritarti 2 ir 7 pakeitimams, kuriais siekiama įtraukti informaciją apie „bylų dėl Bendrijos teisės pažeidimo eigą“ į informacijos apie aplinką apibrėžimą. Taip pat ji negali pritarti 12 pakeitimui, pagal kurį tokia informacija turi būti saugoma duomenų bazėse ir registruose kaip informacija apie aplinką. Jei praktiškai Komisijos ir Teisingumo Teismo interneto svetainėse, pavyzdžiui, pateikiama informacija apie sprendimus pažeidimų bylose, tai daroma skaidrumo sumetimais laikantis horizontalaus požiūrio konkrečiai to netraktuojant kaip „informacijos apie aplinką“. Be to, „informacijos apie aplinką“ apibrėžimas Orhuso konvencijoje tokios kategorijos nenumato.

3 pakeitimas, susijęs su „planų ir programų aplinkos srityje“ apibrėžimu, nepriimtinas, kadangi konstatuojamoje dalyje pateiktų nuorodą į „Bendrijos aplinkosaugos politikos prioritetus“, kurie nepaminėti pačiame apibrėžime (2 straipsnio 1 dalies e punktas).

4, 14, 15 pakeitimams negali būti pritarta. Šiais pakeitimais siekiama taikyti išimtinės Direktyvos 2003/4 dėl galimybės susipažinti su informacija apie aplinką nuostatas Bendrijos institucijų prašymams susipažinti su informacija apie aplinką. Bendroji pozicija plėtoja

Reglamentą Nr. 1049/2001 dėl galimybės susipažinti su dokumentais, kurio taikymas išplečiamas visoms Bendrijos institucijoms ir organams. Jei būtų taikomos išimtinės Direktyvos 2003/4 nuostatos, atsirastų dvi skirtingos, iš dalies sutampančios, reglamentavimo sistemos dėl galimybės bendrai susipažinti su dokumentais ir ypač gauti informacijos apie aplinką. Praktiškai dėl to susiformavusi sistema būtų neskaidri.

Komisija negali pritarti 5 pakeitimui ir susijusioms dalims kituose pakeitimuose, kuriuo siekiama išplėsti visuomenės dalyvavimui taikomus reikalavimus „politikos kryptių“ rengimui. Šiuo atžvilgiu Orhuso konvencija palieka tam tikrą diskrecijos teisę šalims. 7 straipsnio 4-ajame sakinyje teigiama, kad šalys, kiek įmanoma, „stengsis suteikti visuomenei galimybę dalyvauti rengiant su aplinka susijusias politikos kryptis“. Taip pat atsižvelgiant į tai, kad „politikos kryptių“ sąvoką sunku apibrėžti, neįmanoma teisiškai įpareigojančiu būdu reglamentu nustatyti toki įpareigojimą.

8 pakeitimui, pagal kurį reikalaujama, kad visuomenė taip pat dalyvautų rengiant Bendrijos institucijų ir organų *finansuojamus* planus ir programas, nepritariama. Orhuso konvencijoje nuoroda į visuomenės dalyvavimą daroma tuomet, kai planus ir programas *rengia* valstybinės valdžios institucijos. Taip pat, kalbant apie *projektus*, susijusius su aplinka, konvencijos 6 straipsnyje reikalaujama, kad visuomenė dalyvautų priimant sprendimus dėl *leidimo jiems suteikimo*, tačiau šis reikalavimas netaikomas sprendimams dėl finansavimo. Kadangi dėl leidimų suteikimo sprendžiama valstybių narių lygmeniu, visuomenės dalyvavimas būtų numatytas šiuo lygmeniu. Komisija negali pritarti 9 pakeitimui, kuris pašalintų konkrečią „*bankininkystės*“ planų išimtį iš „su aplinka susijusių planų ir programų“ apibrėžimo. Komisija pritarė šiam išaiškinimui, kuris šiuo metu įtrauktas į bendrąją poziciją.

10 pakeitimui negali būti pritarta. Jis papildytų „aplinkosaugos teisės“ sąvoką priemonių tarptautiniu lygmeniu skatinimo atžvilgiu numatant, kad jomis taip pat būtų siekiama spręsti „vietines“ aplinkosaugos problemas. Šiuo atžvilgiu dabartiniu apibrėžimu pažodžiui pakartojamas 174 straipsnio 1 dalies tekstas, kuriame minimos „regioninės arba pasaulinės“ aplinkosaugos problemos, ir todėl jis neturėtų būti keičiamas.

11 pakeitimu numatomas įpareigojimas informuoti visuomenę apie tai, kur yra visa informacija, kurios negalima gauti elektroniniu būdu, ir apie tai, kaip ją galima gauti. Pakeitimas, numatantis toki platų ir bendro pobūdžio reikalavimą, Komisijai nepriimtinas. Praktiškai institucijų registruose taip pat nurodomi dokumentai, kurių negalima gauti elektroniniu būdu, ir atsakinga tarnyba, kurioje galima gauti toki dokumentą.

13 pakeitimui nepritariama. Jame reikalaujama, kad Bendrijos institucijos užtikrintų ne tik jų pačių, bet ir jų vardu surinktos informacijos atnaujinimą, tikslumą ir palyginamumą. Orhuso konvencijoje atitinkamo įpareigojimo nėra.

17 pakeitimui negali būti pritarta. Juo būtų įtrauktas naujas straipsnis, suteikiantis Bendrijos institucijoms ir organams, kuriems netaikomas Reglamentas Nr. 1049/2001, teisę imti „pagrįstą mokestį“ už informacijos teikimą. Pakeitimas netinkamas, kadangi remiantis bendrosios pozicijos 3 straipsniu, Reglamentas Nr. 1049/2001 taikomas „Bendrijos institucijoms ir organams“, kiek tai susiję su galimybe gauti informacijos apie aplinką, įskaitant jo nuostatas dėl mokesčių.

Komisija negali pritarti 18 pakeitimui, kuriuo greta žodžių „grėsmė žmogaus sveikatai“ įrašomi žodžiai „grėsmė gyvybei“, ir kuriuo žodis „sušvelninti“ dėl grėsmės atsiradusią žalą pakeičiamas žodžiais „sumažinti iki minimumo“. Bendrosios pozicijos tekstas atitinka Orhuso konvenciją ir Direktyvą 2003/4/EB ir nėra jokio pagrindo tekstą keisti.

21 pakeitimu siekiama pailginti prašymo dėl administracinio akto vidaus peržiūros pateikimo terminą nuo keturių savaičių skaičiuojant nuo akto priėmimo iki aštuonių savaičių. Komisijai tai nepriimtina, kadangi dėl tokio ilgo galutinio termino kiltų rizika, kad sulėtės procedūros ir susidarys teisinio neapibrėžtumo laikotarpis. „Keturių savaičių galutinis terminas“ taip pat atitinka pasiūlymą priimti direktyvą dėl teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais.

Komisija negali pritarti 28 ir 29 pakeitimams, kuriais nustatomas papildomas reikalavimas NVO, turinčioms teisę prašyti atlikti vidaus peržiūrą, laikytis įstatymų reikalavimų. Atitinkamai Bendrijos institucijai ar organui sunku patikrinti ar laikomasi tokio reikalavimo, ir, atsižvelgiant į reglamento tikslus, neatrodo, kad jis pagrįstas. Galiausiai, Komisija nepitaria 23 pakeitimui, kuriuo siekiama įtvirtinti nuostatą, kad administracinės peržiūros gali prašyti ne tik tos NVO, kurių pagrindinis tikslas yra skatinti aplinkos apsaugą, bet taip pat ir tos, kurios „skatina tvarią plėtrą“. Šis kriterijus yra potencialiai labai platus ir todėl bus sudėtinga atriboti susijusias organizacijas.

5. IŠVADA

Atsižvelgdama į EB sutarties 250 straipsnio 2 dalį, Komisija iš dalies keičia savo pasiūlymą, kaip išdėstyta pirmiau.